

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitulum XLIX. Licet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

numerare instituens, huius meminerit; quare locum hic habere debet responsum Adriani Imp. in l. 3. §. eiusdem. de testibus: Hoc ego solum tibi scribere possum summam, non utique ad unam probationis speciem cognitionem statim alligari debere, sed ex sententia animi tui te existimare oportere, quod aut credas, aut parum probatum tibi opineris, videri potest *Abbas hic. n. 11.*

7 Not. III. Ferre testimonium in iudicio est actus publicus & legitimus; quamobrem infames, qui à publicis & legitimis actibus repelluntur, etiam testari in iudicio prohibentur, ut hic apparet & significatur in l. 1. ff. De testib. verum, officium testis non debet censeri publicum, ut bene monet *Abbas in rubric. tit. seq. Gail. lib. 1. observ. 100. n. 2.*

8 Not. IV. In dubio preferendum est id, in quo minus periculi est; quare si agatur de matrimonio contrahendo in dubio consanguinitatis, alteriusve impedimenti, prohibendum erit matrimonium, iuxta ea, quae docui *lib. 1. Th. mor. tit. 1. cap. 5. n. 23.* Sin autem agatur de matrimonio, quod contractum est, dissolvendo, in dubio pronuntiandum erit pro matrimonio, maxime si impedimentum ex positivo humano jure proveniat, iuxta dictum Innoc. III. *tolerabilis est &c.* Sed et si ex divino jure proveniat, tamen coniuges, qui in bonae fidei possessione haec tenent, separandi non essent manente dubio, iuxta ea quae docui *cit. cap. 5. n. 24.*

CAPITULUM XLVIII.

Per tuas.

PARAPHRASIS.

Controversia erat inter Canonicos S. Petri & Guilielmum, is tribus mensibus à tempore, quo testes publicati erant, eosdem denuò audiri postulavit. iudex dubitans, utrum recipere deberet, Honorium III. consuluit, qui hic respondet, recipiendos iterum non esse, praeterquam si Guilielmus super certis interrogatoriis testes examinari petiverit, idque à iudice malitiosè, aut negligenter omisissum fuerit.

SUMMARIUM.

1. Publicatione facta testificationum, iidem

testes super iisdem articulis ordinariè recipi non possunt. Exceptio una habetur in textu huius capituli.

2. Testis denuò recipi petens, ut prius dictum corrigat, non audietur, nisi in continenti fiat.

3. Recipi potest, si dicto priori aliquid addere, v. g. circumstantiam ex oblivione omissam velit. Minor tamen ei fides habebitur, quam si in principio dixisset.

Not. vn. Facta publicatione depositionum, iidem testes super iisdem articulis recipi non possunt, ordinariè loquendo; nam idem est subornationis periculum, siue iidem, siue alij testes post factam publicationem producantur. Exceptionem unam habes in textu, aliam in c. Cum clamor. 53. hoc tit.

Sed dubium est, utrum iidem testes produci possint ad examen, postquam semel examinati fuerint, attestationibus nondum publicatis.

Resp. & Dico 1. Si testis denuò recipi postuletur, ut prius dictum corrigat, non audietur, nisi id fiat in continenti secundum iudicis arbitrium. c. Praeterea. ubi Innoc. & Ioan. Ant. verb. In continenti.

Dico 2. Si testis denuò recipi petatur, non ut corrigat, sed ut addat, quia circumstantia ad rem pertinentem edicere oblitus sit, tunc iudex permittere poterit, si iusta ratione petitio subnixta videatur, ita tamen, ut minor ei fides habeatur, quam si in principio dixisset, vel in continenti addidisset, sicut docet Innoc. loc. cit. n. 3. *Abbas hic. colum. 2. Felin. n. 2.*

Dico 3. Certum est, quod in casibus, quibus testes iidem recipi possunt aut debent, post publicationem testificationum multo magis recipiendi sunt clausis testificationibus.

CAPITULUM XLIX.

Licet.

PARAPHRASIS.

Lis erat inter Episcopum Burgensem & Clericos S. Mariae, coram Cardinali, quem Honorius III. dedit auditorem causae, coram eo Procurator Episcopi dixit,

dixit, quòd contra personas testium ab adversà parte productorum velit testes reprobatorios producere; super hoc consultus Pontifex respondit, eos admittendos esse; quòd si autem hos testes reprobatorios, adversa pars vicissim reprobare velit, etiam isti admitti debent, sed non ulterius fieri potest reprobatio testium reprobatoriorum.

S U M M A R I U M.

1. *Testes probatorios, & eorum reprobatorios reprobare licet, non autem reprobatorios reprobatoriorum.*
2. *Testes reprobaturus, crimina aliòsue defectus specificè exprimere tenetur.*

NOt. vn. Testes probatorios, & horum reprobatorios licet reprobare, sed reprobatorios reprobatoriorum reprobare amplius non licet, tamen verò textus loquatur de reprobatione personarum obiiciendo ipsis, quòd ad ferendum testimonium inhabiles sint, idem tamen eadem ratione sentiendum, si reprobetur eorum dicta. Exempli causà, testes Titij deposuerunt jurati, quòd ædes venditæ sint Caio Augustæ Calendis Februarij. Ad hos testes de periurio & falsitate convincendos Caius ex adverso producit testes, qui jurati deponunt ipsa Caium eodem die fuisse Tridenti. ad hos reprobatorios testes vicissim de periurio & falsitate convincendos Titius producit, qui jurati deponant, quòd testes illi Tridenti eodem die non fuerint, sed Romæ, idèòque mentiatur, hoc casu testes Caij sunt reprobatorij reprobatoriorum, & idèò admittuntur, sed ulterius reprobatio non admittitur, ne in infinitum fiat progressus, sed litium deniq; aliquis finis sit. Et hoc exemplum procedit, si actor tantum testes produxit super causà principali; sin verò etiam reus seu super causà principali, seu super exceptione testes probatorios produxit, tunc illi reprobari possunt per alios testes, & hi reprobatorij testes actoris, iterum per alios testes à reo producendos reprobari, hic autem sistitur, ita ut quarta testium productio non admittatur. sicuti explicat *gl. hic. verb. Quos.*

his adde, quòd qui testes reprobare vult, crimina aliòsue defectus specificè exprimere teneatur, uti habetur *in c. 2. in 6. eodem tit.*

CAPITVLVM L.

Præsentata.

P A R A P H R A S I S.

Archidiaconus Sueffionensis litem habuerat super iurisdictione, quam sibi competere dicebat in Ecclesiam S. Petri; & ex partium videlicet dicti Archidiaconi, atque Capituli S. Petri consensu compromissum fuit in 3. arbitros, qui in eà causà eò usque processerunt, ut testium receptorum depositionibus publicatis & actis omnibus in scriptum redactis, ac sigillo munitis arbitrium proferre deberent, tum vnus ex arbitris vita excessit, alter in Archiepiscopum assumptus, amplius 12. dierum itinere distabat, quare cum tertius solus arbitrium dicere non posset; videbatur exspirasse compromissum, eapropter ad petitionem successoris in archidiaconatu, (prior enim Archidiaconus mortuus erat) Honorius III. causam hanc iudicibus delegat, ut eam definiant optione relicta capitulo S. Petri, num malint depositiones testium coram arbitris admittere, an consentire, ut testes denuò recipiantur, saluo jure, quod in vtroque casu Capitulo competit, obiiciendi contra testium personas ac dicta.

S U M M A R I U M.

1. *Compromissum nomine Ecclesia vel dignitatis factum, transit in successorem, ut eo stare teneatur, modo superioris consensus interuenerit, non item compromissum actiue factum.*
2. *Arbitro procul discedente, nec breui redituro, soluitur compromissum.*
3. *Acta coram arbitris, qua factum & merita causa concernunt, fidem faciunt coram iudice Ordinario, aut delegato. Depositiones testium admitti possunt, si velit adversarius.*
4. *Acta liris ordinaria repeti debent, coram iudice.*

Not.